

Tiedote julkaisuvapaa 6.10.2009 klo 12.00

Lastensuojelun Keskusliitto:

Sattuma määrää liikaa sijaishuollon laatua

Kodin ulkopuolelle on Suomessa sijoitettu yli 16 000 lasta. Määrä kasvaa jatkuvasti. Kunnat eivät kuitenkaan valvo riittävästi sijaishuoltopaikkojen toimintaa eikä lapsilla ole mahdollisuutta tavata sosiaalityöntekijäänsä tarpeeksi usein. Sattuma ja asuinpaikka määrittävät liikaa minkälaista hoitoa kodin ulkopuolelle sijoitettu lapsi saa.

Tiedot käyvät ilmi *Lastensuojelun Keskusliiton ja Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentian* yhdessä *Ammatillisten Perhekotien Liiton ja Perhehoitoliiton* kanssa toteuttamasta kyselystä, joka julkistettiin Valtakunnallisissa sijaishuollon päivillä Lahdessa tiistaina.

Kyselyssä selvitettiin sijaishuollossa työskentelevien näkemyksiä sijaishuollon työolosuhteista ja hoidon laadusta sekä resursseista. Siinä tarkasteltiin myös lastensuojelulain toteutumista ja kehittämistarpeita käytännön toimijoiden näkökulmasta. Kyselyyn vastasi 511 lastensuojelulaitoksissa ja ammatillisissa perhekodeissa työskentelevää tai sijaisvanhempana toimivaa henkilöä.

Valvonta ei toimi

Noin neljännes kyselyyn vastanneista kertoi, että sijoittajakunnan työntekijä ei ollut käynyt heidän luonaan viimeisen vuoden aikana. Lastensuojelulaki velvoittaa kuitenkin lapsen sijoittaneen kunnan valvomaan, että sijoitus toteutuu lain mukaisesti ja lapsi saa tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet.

Myös sijoituksen jälkeinen tilanne nuoren tullessa täysi-ikäiseksi näyttää synkältä. Vain 23 prosenttia vastaajista arvioi jälkihuollon toteutuvan hyvin.

– Nuoret jäävät liian usein omilleen ilman riittävää tukea ja valmistautumista, kertoo kyselyn tekijä, suunnittelija **Kaisu Muuronen** Lastensuojelun Keskusliitosta.

Jälkihuolto näyttäisi toimivan parhaiten sijoituspaikan hoitamana.

– Se on myös luontevin tapa. Eihän muodollinen aikuistuminen lopeta vanhemman tukea niiltäkään aikuistuvilta nuorilta, jotka itsenäistyvät alkuperäisestä kodistaan.

Sattuma karsittava pois

Muurosen mielestä kautta koko kyselyn nousee esille, että erityisesti ammatillisten perhekotien mutta myös laitosten resurssit ovat paremmat kuin sijaiskotien.

– Ero näkyy muun muassa koulutuksen, työnohjauksen, sijaisten saannin ja lasten palveluiden yhteydessä. Myös kuntien erilaiset resurssit ja toimintatavat määrittävät liian paljon, millaista hoitoa lapsi tai nuori saa, hän kertoo.

Sijaisperheet kokivat myös jäävänsä kasvatustyössään yksin, ja ilman sijoittajakunnan tukea.

– Alalle toivotaan valtakunnallisia standardeja, jotka säätelisivät työehtoja, kertoo tutkimuksen toinen tekijä, tutkija **Heikki Sariola** Lastensuojelun Keskusliitosta.

Liki viidennes sijaisvanhemmista työskentelee ilman asiakassuunnitelmaa. Erityisen huolestuttavaa on, että lain lapselle takaama oikeus tavata omaa sosiaalityöntekijäänsä riittävän usein toteutuu sijaisperheissä vain reilulla viidenneksellä kun muissa hoitomuodoissa se on lähes kolminkertainen.

– Kyse on kuitenkin lapsen perustavaa laatua olevasta oikeudesta. Lastensuojelulain mukaan sosiaalityöntekijä toimii lastensuojeluprosessin johtajana ja valvoo lapsen edun toteutumista, muistuttaa Lastensuojelun Keskusliiton ohjelmapäällikkö **Seppo Sauro**.

Kunnat hoitavat roolinsa ja vastuunsa huonosti. Reilu vuosi sitten uudistetun lastensuojelulain tavoite pyrkiä poistamaan sattuma ja mielivalta sijaishuollosta ei toteudu kuntien ponnettoman otteen takia.

– Tästä ei pidä kuitenkaan syyllistää ylikuormitettuja sosiaalityöntekijöitä vaan kunnan päättäjiä ja johtoa, painottaa Sauro.

Lakiuudistus välttämätön

Kysely osoittaa myös selvästi, että hallitusohjelmaan asetettu tavoite siirtää sijaishuollon painopiste laitoshoidosta perhehoitoon ei onnistu ilman laaja-alaista perhehoitoa käsittelevää lainsäädäntöpohjaa.

– Pitkät kiintymyssuhteet ja perheenomainen hoitava arki puoltavat perhehoidon lisäämistä. Niin resurssikysymykset kuin esimerkiksi rajoitustoimien säädökset on kuitenkin selvitettävä, muuten perhehoidon laajentaminen ei ole mahdollista. Uuden lainsäädännön keskeisenä sisältönä on oltava kumppanuus eri osapuolten välillä. Yksin ei kukaan selviä, sanoo Sauro.

Tutkimusraportti *Sijaishuolto sisältäpäin – tekijät tietäjinä* ladattavissa os. www.lskl.fi tiistaina 6.10.2009 klo 12.00 alkaen. Voit tilata raportin myös etukäteen: hanna-mari.savolainen@lskl.fi tai 044 329 0029.

Valtakunnalliset sijaishuollon päivät järjestetään Lahden Sibeliustalossa 6.–8.10.2009. Päiville kokoontuu yli 800 lastensuojelun ammattilaista järjestöistä, kunnista ja yksityissektorilta. Tapahtuman järjestää Lastensuojelun Keskusliitto yhdessä Lahden kaupungin, sekä Sosiaalijohtory:n kanssa. Päivien ohjelma ja taustamateriaalia lehdistölle löytyy os. www.lskl.fi Tiedotusvälineiden edustajat ovat tervetulleita osallistumaan päiville ja haastattelemaan asiantuntijoita.

Lisätietoja:

Viestintäpäällikkö (sij.)

Hanna-Mari Savolainen

puh. 044 329 0029

hanna-mari.savolainen@lskl.fi

Lastensuojelun Keskusliitto on vuonna 1937 perustettu alan kattojärjestö, joka toimii yhteiskuntapoliittisena vaikuttajana lapsia koskevassa päätöksenteossa. Keskusliitto luotaa yhteiskuntaa lapsen ja lastensuojelun näkökulmasta ja on lastensuojelun vastuullinen kehittäjä. Liiton jäsenenä on 87 järjestöä ja 34 kuntaa tai kuntayhtymää. Lisätietoja www.lskl.fi